

Text: Ez 18,1-20

Datum: 29. listopadu 2015 (1. Advent)

Kazatel: Filip Čapek

Místo: Třebechovice

V adventu nasloucháme zvěsti o přicházející naději. Vstupujeme do času klidu a soustředění. Nebo by to tak mělo být, jenže většinou to běží trochu jinak a člověk často neví, kde mu hlava stojí. A přece, mělo by to jít! Neděle je dnem odděleným k naslouchání. Alespoň teď a na tomto místě máme možnost slyšet o Adventu a nikam nespěchat. Dnes nám bude průvodcem prorok Ezechiel a jeho 18. kapitola. Je v ní mnoho toho, co můžeme přijmout jako poselství do dnešní doby, a to i té adventní. Celé čtení, co jsme slyšeli, je víceméně jen několik sáhodlouhých souvětí. Třikrát v něm zazní dlouhý výčet, co se děje nebo naopak neděje včetně hodnocení, zda je to dobré. Není náhodou, že dvakrát je hodnocení dobré a jedno nikoli. K tomu se ale ještě dostaneme...

Prorok Ezechiel začíná příslovím o nezralých hroznech: *Otcové jedli nezralé hrozny a synům trnou zuby*. Přesněji klade posluchačům otázku, do které toto přísloví vloží: *Co si myslíte, když říkáte: Otcové jedli nezralé hrozny a synům trnou zuby?* Co tím chcete povědět? Máme se podle všeho pozastavit nad problémem, že něco nefungovalo, a proto to nefunguje ani nyní. Minulé ovlivňuje přítomné. Trpké nezralé hrozny křiví ústa všem, nejsou k snědku, natož aby z nich měl člověk potěšení... Moc se tlačilo na pilu, vinice se zbuďovala, ale ne s péčí řádného a uvážlivého správce. Prostě se to zfušovalo... Je to něco za způsob betonových krabic z dob reálného socialismu, kdy se dílo podle centrálního plánování dařilo, pětiletky vycházely nebo dokonce ani ještě nebyly u konce a už bylo postaveno a slavilo se. Problémy se dostavily až později. V panelových bytech, jak se zjišťuje, se nedalo a nedá moc bydlet, jsou neútulné, nejdou vytopit, rámy oken se zprohýbaly jak luky, plíseň, hluk od souseda jak z první ruky, zkrátka hrůza... Trpká setba přináší trpkou úrodu nehledě na právě vanoucí politické či společenské větry... Jedna generace vytrpí druhou...

Tématem, o které v dnešním čtení jde, je *provinění*, které se přenáší z generace na generaci. S tím souvisí souzení a házení kohokoliv do jednoho pytle, ať už jde o Němce, muslimy, židy, homosexuály, křesťany, buržousty nebo komunisty. To všechno je špatně a je to zavádějící. Známe to z vlastní minulosti. Když skončila 2. světová válka, bylo třeba zatočit s Němci. Moje babička, co bydlela na Žižkově v Praze, až do konce života vzpomínala na dvě traumatické události. První bylo, že se spolu s dalšími z ulice a sousedství starali o židovské děti, jejichž rodiče už byli transportováni pryč a nakonec nedokázali ochránit ani ty děti. Také zmizely a zahynuly. Nevrátil se nikdo. Druhou událostí bylo o pár let později, jak se místní lid vypořádal se svými sousedy, Němci, kteří nikomu nic neudělali. Jen to byli Němci, co žili v sousedství, nikomu nic neudělali, ale byli to zkrátka Němci. Přesto byli na ulici bití, a to nejen muži, ale i ženy a děti... Dnes je to podobné. Sám mám dojem, že sedíme na sudu s prachem a stačí jen troška podnícení a odnesou to další... Nechci říkat záměrně, kdo by to odnesl, ale dokážu si představit, kdo bude samozvaný soudce z lidu, kdo domněle ví, co a jak... Je těžké se ubránit možnosti, vzít takzvanou spravedlnost do vlastních rukou. A přitom, provinění, o které nám jde, abychom mu porozuměli, je nespravedlnost. Je to, jak říká Ezechiel, porušování Božích

nařízení.

Sestry a bratři, co je spravedlnost? Kdo má právo soudit? A co na to Písmo svaté? Bůh na nejednom místě v Bibli říká, že je pomsta jeho. Pak toho, že trestá - až to šokuje - lituje a nechce to už opakovat, nechce se už mstít. Hned na začátku Bible, potom, co se vrátí zpět vody velké potopy, se říká, že Bůh toto nechce opakovat. A podobně nechce opakovat soud nad kýmkoliv, jako třeba v knize Jonáš nad městem Ninive. V knize Ezechiel je všechno ještě jinak, pomsta a trest dostávají nové parametry. Neslyšíme tam o sledování a trestání provinění do třetího a čtvrtého pokolení, jak se říká i v Desateru. Místo toho se nabízí okamžitá radost ze spravedlivého. Otec byl možná darebák, ale to nic neznamená. Matka byla taková nebo maková, ale – zase – záleží na dceři, jak si povede. *Kolektivní vina neplatí* stejně, jako neplatí to, že si to člověk vypije za své rodiče nebo prarodiče. Děti nejsou zodpovědné za provinění svých rodičů. Takové přísloví zkrátka neplatí! Nikomu nemají trnout zuby z toho, že někdy v minulosti podváděl, utiskoval druhé, sloužil jiným bohům, nevšímal si potřebných, bral si lichvářský úrok. Co se stalo, stalo se. Bůh dělá tlustou čáru a dává člověku dar svobody, aby se nenechal svazovat minulostí. Darem je slovo o pěti písmenech. To slovo zní *ŽIVOT*. Nic více a nic méně než život. Spravedlivý bude jistě žít, říká Bůh ústy Ezechiele. Opakem je smrt, nebytí ducha, těla i duše...

Ale znovu nás musí napadnout? Co je to spravedlnost a kdo má právo soudit. Náš dnešní adventní text je skutečně adventní v tom, že popisuje, co není, ale může být. Neříká, co je, co se děje, ale co se může a má dít. Jde o spravedlnost, která má být, ale není naším majetkem, nedisponujeme jí. Usilujeme o ni, chceme ji mít nablízku a často to skončí opakem. Děláme špatné a nespravedlivé věci a rozhodnutí a ani si to neuvědomujeme. Je to ale, jak říká prorok, náš podnik i naše osobní riziko. Záleží na nás. Že byl prastrýc darebák, co by se spřáhl i s čertem, je stejně tak nedůležité, jako kdyby byl nejspravedlivější ze všech své doby a měl nad hlavou svatozář. Ani jedno neznamená tolik, co přítomný život. V tomto životě jde o každého samostatně. Pověděno jinak, minulost byla a budoucnost teprve přijde. Motivací k dobrému jednání v přítomnosti je trojí opakování toho, co se děje či neděje nebo nemá dít. Pozitivně je to sděleno celkem dvakrát, negativně pouze jednou. A protože jsou dvě více než jedna, tak víme, co je člověku spíše doporučováno a před čím je varován.

V přípravách na Advent smíme pamatovat právě na jedno: Kristus si nevšímá minulých událostí, nekádruje a ani nemá v ruce obsáhlý projekt, jak to bude vypadat v budoucnosti. Pokud o ní, tedy budoucnosti, mluví, tak kvůli přítomnosti. Proto k němu, jak zaznělo při 1. čtení (Mk 3,7-12), přicházejí lidé z různých míst, z velké dálky, aby slyšeli, co činí. Nejedno je uzdraven. Choroby jsou různé, ale uzdravení jedno. Nečistí duchové své nositele opouštějí, padají před Kristem na zem a křičí: *Ty jsi Syn Boží*. Podobně smíme a máme křičet i my zbaveni různých stínů, poblouznění a chorob... Třeba náklady potřeby soudit činy rodičů na dětech a touhy svalovat vinu na generace dopředu i dozadu, když přitom víme, že Ježíš sám i tyto děsivé nemoci uzdravuje. A proto, i my volejme společně: *Ježíši Kriste, Ty jsi Syn Boží, Tvůj příchod slavíme, na Tvé uzdravení čekáme. Zbavuj nás od zlého a posiluj v nás to dobré, kterým jsi Ty sám. Buď s námi nyní i navěky Amen.*